

Ужгородський національний університет
Факультет післядипломної освіти
Кафедра громадського здоров'я

**Побудова системи управління якістю
у закладі охорони здоров'я відповідно
до вимог стандарту ISO 9001**

Слабкий Г.О.

План лекції

- Вступ
- Методичні підходи до побудови системи управління якістю у ЗОЗ відповідно до вимог стандарту ISO 9001
- Критерії і методи визначення результативності та ефективності процесів СУЯ
- Висновки

Мета лекції

Ознайомити курсантів з методичними
підходами до побудови системи
управління якістю у закладі охорони
здоров'я відповідно до вимог стандарту
ISO 9001

Роби сьогодні те, що інші не хочуть,

Завтра будеш жити так, як інші не зможуть.

Впровадження СУЯ полягає в переході ЗОЗ до процесного управління відповідно до підготовлених, затверджених і введених в дію документів СУЯ.

Призначення відповідальних за якість у закладі охорони здоров'я

- Наказом головного лікаря призначаються відповідальні за якість у ЗОЗ та структурних підрозділах.
- Функції та задачі відповідальних за якість визначаються Положенням про відповідальних осіб за якість.
- Головний лікар особисто приймає рішення з питань: політики та цілей діяльності ЗОЗ; споживачів і послуг ЗОЗ; структури процесів ЗОЗ і розподілу відповідальності в них; порядку виконання управлінських процесів; прийняття рішень у випадку конфліктів між структурними підрозділами; графіка підготовки та моніторингу його виконання.

Уповноважений представник керівництва ЗОЗ

Призначається один із заступників, який позитивно відноситься до впровадження СУЯ, бажає її побудувати та вдосконалити, готовий працювати на досягнення цієї мети а також має авторитет серед персоналу ЗОЗ.

Відповідальний за розроблення і впровадження СУЯ з повноваженнями координації і контролю діяльності *усього* персоналу ЗОЗ.

Повноваження: контроль виконання всім персоналом робіт в межах графіку СУЯ; отримання всебічної інформації; контроль документації СУЯ; узгодження документів по СУЯ; ініціювання обговорення проблем СУЯ; організація і координація роботи уповноважених з якості в структурних підрозділах.

Керівники структурних підрозділів

Персональна відповідальність за:

розробку документації СУЯ, використання документації СУЯ персоналом, аналіз потреби внесення змін до документації СУЯ.

Забезпечення умов для ефективної роботи уповноваженого з якості в підрозділі.

Визначення порядку робіт в структурному підрозділі з допомогою розробки та впровадження документації процесів СУЯ.

Уповноважені з якості в структурних підрозділах

- Виконання рутинної роботи в структурному підрозділі і в першу чергу розробка проектів документів СУЯ.
- Передбачено отримання повної інформації щодо впровадження в ЗОЗ СУЯ.
- Методи моральної та матеріальної стимуляції.

Спеціаліст із СУЯ

Основний співробітник ЗОЗ. Виконує рутинну роботу в ЗОЗ з побудови СУЯ та координує роботу всіх структурних підрозділів. Підпорядкований уповноваженому представнику керівництва ЗОЗ.

Критерії відбору: активність, ініціативність, вміння самотійно ставити завдання і працювати, авторитет серед співробітників та вміння знаходити з ними спільну мову, здатність до командної, роботи аналітичні здібності.

Розробка плану впровадження СУЯ в ЗОЗ

Розробляється комплексний план впровадження стандарту ISO 9001 (ДСТУ ISO 9001) та документів системи управління якістю в ЗОЗ.

Структура плану: перелік робіт, терміни виконання, відповідальні особи, необхідні ресурси.

Основна вимога ISO 9001 (ДСТУ ISO 9001) - це застосування “процесного” підходу до аналізу діяльності ЗОЗ.

Необхідно врахувати ресурси на: навчання працівників підтримку інформаційної бази та виконання інших робіт згідно плану.

Графік побудови СУЯ

На початку роботи визначаються етапи розробки та складається чіткий календарний графік із визначенням: змісту кожного етапу, терміну виконання, відповідального за проведення кожного заходу та результату.

Графік обговорюється та доводиться до відома всього колектива.

Щомісячне уточнення графіку.

Моніторинг і аналіз проводить уповноважений представник керівництва ЗОЗ

Навчання та мотивація персоналу при побудові СУЯ

Принцип: максимальне залучення всього персоналу до побудови СУЯ.

Навчання та підвищення кваліфікації персоналу ЗОЗ по забезпеченню можливості усвідомлено і кваліфіковано виконувати свої функції в межах СУЯ.

Мотивація персоналу до побудови СУЯ та забезпечення його позитивного ставлення до системи.

Виділення та ідентифікація процесів СУЯ

Виділення та ідентифікація процесів СУЯ у ЗОЗ полягає у визначенні процесів (видів діяльності), що здійснюються у закладі, побудові “дерева” процесів і присвоєння кожному процесу ідентифікаційного номера. Процеси об’єднуються в єдину систему із встановленням взаємозв’язків між ними.

Контекстом даної діяльності є забезпечення конкурентноспроможної та якісної медичної допомоги закладом охорони здоров’я.

Розробка критеріїв і методів визначення результативності та ефективності процесів СУЯ

Для оцінки рівня розвитку системи та її впливу на роботу ЗОЗ проводиться моніторинг результативності та ефективності процесів СУЯ.

Методи вимірювання процесів СУЯ в ЗОЗ:

- внутрішній та зовнішній аудит;
- аналіз запланованих та виконаних завдань.

Проведення перевірок дозволяє: підтвердити відповідність функціонування процесу встановленим вимогам; визначити причини виникаючих невідповідностей; оцінити ступінь розуміння персоналом цілей, завдань і вимог; визначити шляхи подальшого вдосконалення процесу СУЯ в ЗОЗ.

Розробка критеріїв і методів визначення результативності та ефективності процесів СУЯ

Періодичність проведення аналізу: щоденний, щотижневий щомісячний щоквартальний піврічний щорічний.

Період проведення аналізу визначає головний лікар, виходячи з виду процесу об'єктивних чи суб'єктивних причин, але не рідше одного разу на рік.

Правильно вибраний період аналізу функціонування процесу дозволяє не тільки своєчасно виявити невідповідності в процесі, а й попередити їх появу.

Визначення потреби в ресурсах, необхідних для реалізації плану впровадження СУЯ в ЗОЗ

У стандарті ISO 9001 (розд.6.1) вказано, що “заклад повинен визначити і надати ресурси, необхідні для:

- А) впровадження і підтримки в робочому стані СУЯ та постійного підвищення її результативності, а також
- Б) підвищення ступеня задоволеності споживача за допомогою виконання його вимог”

Далі у стандарті ISO 9001 (ДСТУ ISO 9001) міститься підказка, які саме ресурси мають бути визначені і надані: фінансові, матеріально-технічні, людські, інфраструктура і виробниче середовище.

Відповідальність керівництва

Відповідальність керівництва описано в розділі 5 стандарті ISO 9001 і включає такі пункти:

1. Зобов'язання керівництва.
2. Орієнтація на замовника.
3. Політика у сфері якості.
4. Планування.
5. Відповідальність, повноваження та інформування.
6. Аналізування з боку керівництва.

Зобов'язання керівництва.

Триєдиним завданням вищого керівництва при впровадженні, функціонуванні та постійному поліпшенні СУЯ є:

1. Визначення Політики у сфері якості, доведення її до відома співробітників ЗОЗ та впевненість в тому, що вона зрозуміла для всіх;
2. Планування СУЯ ;
3. Періодичний аналіз СУЯ з метою оцінювання її результативності та цілісності. В тому числі при плануванні та впровадженні змін.

Орієнтація на замовника.

- Згідно п.5.2 стандарту ISO 9001 вище керівництво ЗОЗ повинно забезпечити якісне і своєчасне виконання вимог замовника.
- Основними завданнями вищого керівництва є визначення ступеня довіри пацієнта ЗОЗ, встановлення постійного зворотного зв'язку з пацієнтами, вивчення найбільш насущних потреб пацієнтів і організація їх задоволеності залежно від важливості та наявності ресурсів.

Відповідальність, повноваження

Керівництво ЗОЗ має чітко сформулювати функції, відповідальність і повноваження персоналу залученого до СУЯ та її процесів.

Визначені повноваження та відповідальність відображаються в положеннях про структурні підрозділи, посадових інструкціях та розроблених документах СУЯ.

Інформування

Інформування про результативність СУЯ здійснюється як внутрішніх так і зовнішніх користувачів.

Зміст інформації: політика в сфері якості; результативність СУЯ в ЗОЗ та окремих процесів; досягнення цілей на всіх рівнях (ЗОЗ та структурні підрозділи); зміни у законодавчих та нормативно-правових документах; рішення із поліпшення СУЯ, прийняті керівництвом тощо.

Шляхи інформування: сервер або сайт, інформаційні стенди, друковані засоби, загальні наради тощо.

Аналізування з боку керівництва

Проміжним підсумком роботи керівництва ЗОЗ повинен бути аналіз функціонування СУЯ , який проводиться після впровадження СУЯ перед проведенням первинної сертифікації, а в подальшому – не рідше одного разу на рік.

Аналізування з боку керівництва узагальнює результати функціонування СУЯ за попередній період, передусім стан результативності надання послуг і досягнення довготривалих цілей, а також визначає порядок удосконалення системи якості та необхідні ресурси.

Оцінка проводиться за затвердженими індикаторами базуючись на вхідних та вихідних даних.

В якості висновку хочу зазначити:

**Необхідно усвідомити, що дорого коштує
не створення
системи управління якістю,
а її відсутність.**

Література

1. ISO 19011 “Методичні вказівки з аудиту систем якості”.
2. ДСТУ ISO 9000:2008 “Системи менеджменту якості. Основні положення та словник”.
3. ДСТУ ISO 9001:2009 “Системи менеджменту якості. Вимоги”.
4. ДСТУ ISO 9004:2001 “Системи менеджменту якості. Рекомендації щодо поліпшення діяльності”.
5. ДСТУ ISO 10005:2007 “Системи управління якістю. Настанови щодо програм якості”.

Дякую за увагу!

Бажаємо успіху!